

Warsaw, 19 September 2022.

Full name: Kpudzeka Marcel Msekenyuyfo'on

Specialization: Spiritual Theology

STRESZCZENIE ANTROPOLOGICZNYCH PODSTAW DUCHOWOŚCI MATKI TERESY Z KALKUTY (1910-1997)

Antropologiczne podstawy duchowości Matki Teresy z Kalkuty (1910-1997) jest rozprawą napisaną i złożoną na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w ramach częściowego wypełnienia wymagań stawianych doktorantom w zakresie teologii duchowości. Rozprawa dotyczy, jak wskazuje tytuł, duchowości Matki Teresy z Kalkuty. Konkretnie bada fundamenty jej duchowości. Centralną tezą pracy jest to, że rozumienie osoby ludzkiej (antropologia) przez Matkę Teresę jest motywem wypracowanego przez nią sposobu życia (duchowość), który umożliwił jej poświęcenie się dla innych. W rozprawie podjęto zatem próbę ustalenia korelacji między antropologią a duchowością. Duchowość jest w dużej mierze zdeterminowana przez zrozumienie tego, czym jest natura ludzka, pochodzenie i cel życia oraz cel, do którego zmierza ludzkie życie. Poszczególne etapy życia Matki Teresy są wydobywane na światło dzienne, aby pokazać, jak kształtowały jej sposób myślenia i życia, zwłaszcza jej rozumienie tego, co znaczy być człowiekiem i jej troskę o najbiedniejszych z biednych. Tematy istotne dla tej rozprawy są zorganizowane w czterech oddzielnych rozdziałach. Każdy z rozdziałów jest dodatkowo podzielony na tytuły i podtytuły. Całość opracowania rozpoczyna się ogólnym wstępem, a kończy konkluzją, po której następuje bibliografia.

Pierwszy rozdział, który służy jako fundament całej pracy, opiera się na przekonaniu, że "kontekst" jest podstawową ramą dla badania duchowości. Środowisko, w którym żyje dana osoba, wpływa w sposób bardziej i mniej znaczący na jej postrzeganie rzeczywistości; dlatego też rozdział ten sytuuje nasze badania w kontekście pochodzenia Matki Teresy. Analizuje jej rodzinę i wychowanie oraz dominujące uwarunkowania geograficzne, kulturowe, polityczne, społeczne, ekonomiczne i religijne Indii w czasach Matki Teresy. Rozdział ukazuje wpływ, jaki rodzina Matki Teresy, ich wspólnota

parafialna i ogólne tendencje w Kościele miały na jej przyszłe życie jako zakonnicy. W domu zaszczerpiono młodej Teresie zarówno wartości ludzkie, jak i chrześcijańskie. Od własnych rodziców nauczyła się na przykład szacunku i miłosierdzia wobec każdej osoby ludzkiej, a zwłaszcza wobec osób słabszych. Po ojcu odziedziczyła odporność, która pozwalała jej nie poddawać się w obliczu ostrej krytyki lub trudności, a po matce nauczyła się niechęci do wszelkiego rodzaju marnotrawstwa. Dorastając w rodzinie, w której członkowie wspólnie zwracali się do Boga w każdej sytuacji, Matka Teresa nauczyła się niezbędności modlitwy dla każdego sensownego życia. Czerpiąc z doświadczeń własnej rodziny, zachęcała małżeństwa do wspólnej modlitwy, ponieważ "rodzina, która modli się razem, pozostaje razem". Podobnie ze swojego środowiska wyniosła znaczenie sakramentów w życiu człowieka. Wartości i cechy charakteru odziedziczone po rodzinie były wyraźnie widoczne w życiu Matki Teresy jako zakonnicy. Wiedzę o pracy misyjnej i o tym jak zostać misjonarką otrzymała od księży pracujących w ich parafii; prawdziwych mężów Bożych, którzy zachęcali i pomagali młodym ludziom wokół nich w rozeznawaniu ich życiowego powołania. Poza rodziną i wspólnotą parafialną Matki Teresy, kosmopolityczna natura Skopje, jej rodzinnego miasta, oraz Kalkuty, gdzie ostatecznie osiadła jako siostra zakonna, dała jej możliwość życia wśród ludzi z różnych kultur, środowisk społecznych, filozoficznych i religijnych, którzy mieli wizje człowieka ukształtowane przez swoje różne środowiska.

Na przykład w kulturze hinduistycznej, która jest dominującą kulturą Indii, człowiek jest definiowany zasadniczo jako dusza zamieszkująca ciało. Natomiast w relacjach społecznych człowiek jest postrzegany głównie przez pryzmat swojego powołania lub obowiązku wobec społeczności i tego, jak dobrze go wypełnia. Ludzie są więc klasyfikowani w kastach (Jatis i/lub Varnas), przy czym członkowie wyższych kast cieszą się przywilejami, których nie mają ci z niższych kast. Z przedstawionych w pracy dowodów można jednak z całą pewnością stwierdzić, że podstawowa doktryna o człowieku, która leży u podstaw duchowości Matki Teresy, jest chrześcijańska. Już w domu rodzinnym wpajano jej chrześcijański ideał, że istoty ludzkie należy traktować z szacunkiem i współczuciem, niezależnie od ich sytuacji życiowej. Człowiek dla niej był istotą ludzką bez względu na jego religię, rasę, kastę czy sytuację ekonomiczną. [Dlatego też jej działalność charytatywna nie ograniczała się do żadnej grupy osób;

udzielała pomocy każdej osobie, o ile była ona w potrzebie i o ile była w stanie. W ten sam sposób przyjmowała każdego, kto był gotów współpracować z nią w pracy na rzecz ubogich].

Po przedstawieniu w rozdziale pierwszym kontekstu Matki Teresy i Indii, w których żyła i pracowała, rozdział drugi przedstawia jej antropologię jako klucz hermeneutyczny do interpretacji jej duchowości i dzieła. Bada doktrynę osoby ludzkiej, która leży u podstaw jej życia i pracy. Pod wpływem swojej wiary chrześcijańskiej Matka Teresa podpisuje się pod doktryną antropologiczną, która rozpatruje człowieka z perspektywy Boga. Ponieważ jednak istnienie Boga jest stale kwestionowane, zwłaszcza w świecie zachodnim, rozdział rozpoczyna się od rozważenia, czy antropologia skoncentrowana na Bogu, którą przyjęła Matka Teresa, ma jeszcze sens w dzisiejszych czasach. Po przywołaniu uczonych, którzy wysuwają argumenty przeciwko istnieniu Boga, wykazuje się również, że nie brakuje argumentów merytorycznych, z których część podawana jest przez naukowców, przemawiających za tym, że wiara w Boga jest uzasadniona. Po stwierdzeniu tego faktu, rozdział przechodzi do identyfikacji i systematyzacji różnych koncepcji Matki Teresy dotyczących osoby ludzkiej.

W odniesieniu do pochodzenia człowieka, Matka Teresa stwierdza, że człowiek jest stworzony przez Boga; stworzony na obraz i podobieństwo Boże. Bycie stworzonym na obraz i podobieństwo Boga oznacza dla Matki Teresy, że człowiek jest zdolny do kochania i bycia kochanym. To czyni go wyjątkowym wśród stworzeń. Terminologia, której używa, aby mówić o człowieku i jej rozumienie ubóstwa ujawniają strukturę antropologiczną Matki Teresy. Istota ludzka jest złożona z elementu materialnego lub fizycznego (ciało) i niematerialnego lub duchowego (dusza); posiada rozumne zdolności intelektu i woli. Ponieważ natura ludzka jest wspólna dla wszystkich ludzi, Matka Teresa rozumiała, że istoty ludzkie mają równą godność i tak je traktowała. To wyjaśnia jej wysiłki zmierzające do przywrócenia godności upośledzonym i zepchniętym na margines członkom społeczności ludzkiej.

W tym rozdziale dowiadujemy się również, że człowiek jest istotą relacyjną. Poprzez intuicję bycia, człowiek odkrywa, że jego życie zależy od istoty znacznie wyższej i potężniejszej od niego. Jako chrześcijanka Matka Teresa nazywa ten byt Bogiem.

Człowiek uświadamia sobie również, że nie jest sam na tym świecie. To odkrycie prowokuje go do poszukiwania relacji zarówno z bliźnimi, jak i z Bogiem. Ta wrodzona skłonność do przekraczania siebie i nawiązywania relacji z innymi jest podstawą duchowości, ponieważ duchowość, ogólnie rzecz biorąc, jest samo-transcendencją. Transcendencja wynika z duchowej natury człowieka i stwierdza, że rzeczywistość osoby ludzkiej wykracza poza jej wymiary fizyczne. Innym aspektem ludzkiej transcendencji jest to, że jej duchowy składnik przetrwa śmierć. Z tego powodu duchowość Matki Teresy odwołuje się również do eschatologii i rozważa takie kwestie jak śmierć, wstawiennicza rola zmarłych, sąd, czyściec, piekło i niebo. Człowiek został stworzony do ostatecznego zjednoczenia z Bogiem w niebie, ale ponieważ jest stworzony wolnym, może wybrać inaczej. To wyjaśnia istnienie piekła, które jest ostatecznym oddzieleniem człowieka od Boga. Są jednak tacy, którzy nie są całkowicie oddzieleni od Boga, ale nie są jeszcze wystarczająco czyści, aby wejść do nieba. To powoduje konieczność istnienia czyśćca, czyli stanu, w którym takie dusze są oczyszczane i przygotowywane do nieba. O tym, czy dana osoba jest kandydatem do piekła, nieba, czy też nadal potrzebuje oczyszczenia, decyduje się w czasie sądu. Idee Matki Teresy dotyczące eschatologii są zasadniczo biblijne i chrześcijańskie, z kilkoma osobistymi akcentami lub pominięciami. To inspiruje również jej duchowość, której celem jest umożliwienie człowiekowi uniknięcia piekła i wejścia do nieba.

Na jej antropologię i duchowość wpływa także rzeczywistość grzechu pierworodnego i jego skutków dla ludzkości. Posługując się biblijnymi relacjami o historii stworzenia, wyjaśnia ona, w jaki sposób człowiek utracił stan pierwotnego błogosławieństwa. Jednocześnie wskazuje na Chrystusa jako tego, który w doskonały sposób objawia człowiekowi, co to znaczy być obrazem Boga. Jezus Chrystus jest tym, który przez swoje posłuszeństwo przywraca obraz Boga, zniekształcony przez nieposłuszeństwo Adama. Chrystus jest więc obrazem Bożym par excellence. Wobec tego, Matka Teresa uważa każdego człowieka, w pewnym sensie, za Chrystusa. Ta inspiracja pochodzi od samego Chrystusa, który mówi, że cokolwiek czyni się najmniejszemu z jego braci, czyni się jemu (por. Mt 25, 31-46). Świadomość, że Chrystus jest w jakiś sposób obecny w każdym człowieku, jest szczytem antropologii Matki Teresy. Próbować zrozumieć człowieka bez Chrystusa to przegapić sedno tej antropologii; a bez tego sedna, życie i

misja Matki Teresy są niezrozumiałe. Swoje powołanie rozumiała jako wezwanie do przynależności do Jezusa, a swoje życie poświęciła pracy na rzecz ubogich tylko dlatego, że widziała w nich Chrystusa. Świętość czy dojrzałość duchowa w jej ujęciu polega więc na rozpoznaniu Chrystusa w bliźnim i odpowiednim traktowaniu go. Stąd humanitaryzm terezański nie rodzi się z czystej litości dla cierpiącego człowieka, ale z miłości do Chrystusa obecnego we wszystkich ludziach.

Być autentycznie człowiekiem, dla Matki Teresy, to być świętym, a być świętym to znaczy żyć w Duchu Świętym i według Ducha Świętego. Stąd też istnieje pneumatologiczny wymiar antropologii Matki Teresy. Duch Święty przemienia i uświęca nie tylko życie poszczególnych osób, ale życie każdego człowieka, i, wobec tego, całego świata.

Rozdział trzeci poświęcony jest duchowości Matki Teresy, która opiera się na jej antropologii. Rozdział rozważa źródła, cel, środki, dzięki którym człowiek może się w niej rozwijać, oraz pogłębienie cnót teologicznych jako rozkwit duchowości Matki Teresy. Następnie przygląda się cechom charakterystycznym duchowości teresańskiej. Rozpoczyna się od zbadania pojęcia duchowości. W niniejszej pracy przyjęto rozumienie duchowości jako sposobu życia według Ducha Bożego. O duchowości Matki Teresy można więc powiedzieć, że jest to sposób, w jaki rozumiała ona i przeżywała w kontekście Kalkuty chrześcijański ideał miłości do każdej osoby ludzkiej, zwłaszcza do najuboższych z ubogich, rozumianych jako obraz Boga lub jako Chrystus w przebraniu. Choć jej początki miały miejsce w Kalkucie, duchowość ta jest obecnie przeżywana w wielu krajach na całym świecie, wszędzie tam, gdzie znajdują się uczniowie Matki Teresy.

Elementy duchowości teresańskiej można odnaleźć w listach, dziennikach i notatkach, instrukcjach dla sióstr, wystąpieniach publicznych, wywiadach z biografami i innych pismach Matki Teresy. Pytanie o źródła dotyczy również wpływu. Ponieważ Matka Teresa nie rozwijała swojego sposobu życia w próżni, bierzemy pod uwagę również źródła, które przyczyniły się do ukształtowania jej duchowości. Pierwszym z nich jest Biblia. Główne zasady, które kierowały życiem Matki Teresy, takie jak: pragnienie Chrystusa, które starała się ugasić, rozumienie osoby ludzkiej jako obrazu Boga oraz

świadomość, że cokolwiek czyni się ubogim, czyni się Chrystusowi, opierają się na nauce biblijnej. Pozabiblijne źródła jej duchowości to życie i nauczanie świętych, takich jak Ignacy z Loyoli, z którego Ćwiczeniami Duchowymi Matka Teresa zapoznała się w młodości; św. Teresa z Lisieux, jej patronka, od której przejęła cnotę czynienia małych rzeczy z wielką miłością. Dawne zgromadzenie Matki Teresy: Instytut Najświętszej Maryi Panny (siostry Loreto) było bez wątpienia wielkim wpływem jej duchowości. Inni święci, którzy również wywarli na nią wpływ, to ludzie tacy, jak Teresa z Ávila, św. Cabrini i inni święci, których często cytuje w swoich dziełach.

Jakikolwiek byłby jej kształt, ostatecznym celem każdej duchowości chrześcijańskiej jest zjednoczenie z Bogiem lub chwałą Bożą, a bliższymi celami są uświęcenie i zbawienie człowieka. Matka Teresa dążyła do osiągnięcia tych ogólnych celów zgodnie z własnymi charyzmatami, temperamentem, zdolnościami i konkretną sytuacją historyczną, w której żyła. Te czynniki zatem odróżniały jej duchowość od innych duchowości chrześcijańskich i nadawały jej specyficzny cel. Sytuacja Kalkuty nadała duchowości Matki Teresy specyficzny cel, jakim było wyjście na ulice, aby służyć Chrystusowi w osobach pozbawionych środków do życia, niechcianych, niekochanych i pozbawionych opieki. Jej służba nie ograniczała się do Kalkuty czy Indii, ale rozciągała się na wszystkie części świata, gdzie można było znaleźć jakiegokolwiek cierpienie. Służba najuboższym z ubogich była więc drogą, którą obrała w swoim dążeniu do zjednoczenia z Bogiem. Ugaszenie pragnienia Chrystusa poprzez pracę dla i z najuboższymi z ubogich jest więc celem duchowości Matki Teresy.

Biorąc pod uwagę świętość lub ostateczne zjednoczenie z Bogiem jako cel duchowości, można by zapytać, jakimi środkami można ten cel osiągnąć. Matka Teresa identyfikowała wiele środków rozwoju duchowego w bogatym dziedzictwie duchowym Kościoła. Do głównych z nich należą sakramenty, zwłaszcza sakrament inicjacji: Chrzest, Bierzmowanie i Komunia Święta. Matka Teresa opowiadała się za częstym przyjmowaniem sakramentów, takich jak sakrament pojednania i Komunia Święta, jako środków wzrostu w życiu duchowym. Oprócz sakramentów, za niezbędny element wzrostu duchowego uznała życie modlitwą. Dla niej modlitwa jest życiem w ciągłym i bliskim zjednoczeniu z Bogiem, który jest obecny w taki sam sposób na ulicach i w

slumsach, jak w klasztorze. Dlatego ona i jej siostry modliły się zawsze i wszędzie. Ponieważ jej duchowość jest przeznaczona przede wszystkim dla osób konsekrowanych, przyznaje ona szczególne miejsce ewangelicznym cnotom ubóstwa, czystości i posłuszeństwa jako środkom duchowego wzrostu. Obok trzech ewangelicznych cnót ubóstwa, czystości i posłuszeństwa, które obowiązują zakonników i zakonnice w Kościele, Misjonarze Miłości składają jeszcze jeden ślub, który zwykle nazywają "czwartym ślubem" lub ślubem miłości. W tradycji Misjonarzy Miłości trzy cnoty ewangeliczne są podporządkowane praktyce miłości, którą przyjmują jako czwarty ślub. Czwarty ślub polega na całkowitej i darmowej służbie ubogim. Można zauważyć, że wszystkie cztery śluby składane są w posłuszeństwie Bogu i z miłości do Niego i bliźniego. W ten sposób wierne przeżywanie każdego z nich prowadzi do wzrostu duchowego. Co więcej, są one ze sobą powiązane i uporządkowane jeden wobec drugiego. Wierność jednemu ze ślubów sprzyja wierności pozostałym i domaga się, by wpatrywać się w Jezusa jako wzór. Śluby angażują intelektualne, wolicjonalne i afektywne zdolności osoby ludzkiej, pokazując w ten sposób, że duchowość, tak jak rozumie ją Matka Teresa, opiera się na antropologii.

Inną pomocą w rozwoju duchowym jest kierownictwo duchowe. Chociaż Matka Teresa niewiele mówiła o kierownictwie duchowym, to jednak przez całe swoje życie korzystała z niego. Kierownictwo duchowe jest środkiem do duchowej dojrzałości, ponieważ dzięki niemu człowiek poznaje wolę Bożą i żyje według niej.

Poprzez analizę życia Matki Teresy, ten rozdział ilustruje, że jej duchowość jest w stanie pogłębić teologiczne cnoty wiary, nadziei i miłości u tych, którzy ją praktykują. Rozdział ten podkreśla również istotne cechy lub właściwości duchowości Matki Teresy. Duchowość ta podkreśla rodzinę jako matrycę lub domową szkołę, w której dzieci najpierw uczą się wartości duchowych; podkreśla szacunek dla życia ludzkiego w każdym stanie i na wszystkich etapach jego rozwoju od poczęcia do śmierci (naturalnego zakończenia). Rozumienie człowieka jako "Chrystusa w przebraniu" jest kolejną cechą charakterystyczną sposobu życia Matki Teresy; inną jest poleganie na Bożej Opatrzności. Matka Teresa miała pobożną i absolutną ufność, że Bóg dostarczy tego, co jest potrzebne, kiedy jest to potrzebne. To uwalnia człowieka od niepotrzebnych

niepokojów o przyszłość i daje mu wolność skoncentrowania się na tym, co trzeba zrobić tu i teraz.

Rozdział czwarty koncentruje się na dziełach Matki Teresy. Wiedza o tym, co robiła, jak to robiła, dla kogo to robiła i z jakiego powodu to robiła, ukazuje jej duchowość. To właśnie silne pragnienie służenia Panu w Jego ludzie skłoniło Matkę Teresę do wstąpienia do zakonu. Tylko z tego punktu widzenia można zrozumieć słowa i czyny Matki Teresy. Praca, z której jest powszechnie znana, to działalność w latach 1949-1997, podczas której była "sercem i duszą zakonu Misjonarek Miłości". Wcześniej jednak była zakonnicą z Loreto. Zanim zagłębimy się w jej dzieła po Loreto, w tym rozdziale przyjrzymy się temu, co skłoniło ją do opuszczenia Loreto.

Matka Teresa nigdy nie została usunięta z Loreto. Sama podjęła decyzję o odejściu. Jej decyzja opuszczenia Loreto po 20 latach nie została dobrze przyjęta przez niektóre siostry loretańskie, a ona sama napotkała problemy od samego momentu ogłoszenia jej decyzji. Niektóre z nich obawiały się, że jej odejście może zagrozić stabilności i reputacji ich zgromadzenia; inne próbowały splamić jej duchowość, przypisując diabłu jej pracę w slumsach. Jeśli chodzi o Matkę Teresę, to odchodziła ona w odpowiedzi na to, co nazwała "wezwaniami w wezwaniu", aby zanieść Chrystusa do ubogich w slumsach. Ponieważ każdy, kto chce założyć zgromadzenie, zawsze twierdzi, że ma do tego powołanie od Boga, wezwanie Matki Teresy do opuszczenia Loreto i założenia nowego zgromadzenia jest w tym rozdziale racjonalnie przeanalizowane. Widać, że wszystko, co robiła, uczyniła w porozumieniu i za zgodą kompetentnej władzy kościelnej. Co więcej, Misjonarki Miłosierdzia prosperują nadal, wiele lat po jej śmierci. Z perspektywy czasu można stwierdzić, że gdyby zgromadzeniu chodziło o Matkę Teresę i jej ego, to z pewnością upadłoby ono po jej śmierci. Raczej rośnie w siłę, a z pracy Misjonarek Miłości korzysta coraz więcej ubogich. Używając argumentów z autorytetu Kościoła i z perspektywy czasu, można stwierdzić, że Matka Teresa była naprawdę powołana przez Boga. Sukces jej zakonu wynika również z misyjnej wizji Matki Teresy.

W czasie, gdy wszyscy misjonarze pracujący w Indiach mieszkali w zamknięciu, bliskość Matki Teresy do ludzi nieuprzywilejowanych i cierpienia, przez które wielu

ludzi przechodziło w Kalkucie, przekonali ją, że życie w zamknięciu nie jest pomocne w Indiach. Jak mogła czuć się komfortowo w klasztorze, skoro była świadoma, że poza jego murami żyją ludzie potrzebujący podstawowych środków do życia? W pierwszych latach życia nauczyła się od swoich rodziców, że należy dawać potrzebującym. Marzyła o zakonie, w którym siostry byłyby wolne od zamknięcia, aby móc wyjść na spotkanie ubogim, gdziekolwiek by się znajdowali. Wolała być wrażliwa z ubogimi i dla ubogich niż chronić się za murami klasztoru. Dlatego opowiadała się za bardziej "inkarnacyjnym" podejściem do pracy misyjnej, gdzie siostry stawałyby się jednym z ubogimi, aby pomagać w podnoszeniu ich godności. W ten sposób powstały Misjonarki Miłości.

Powołaniem Matki Teresy było ofiarowanie się do pracy dla najuboższych z ubogich. Z jej pism i pracy jasno wynika, że rozumiała ona ubóstwo w sensie znacznie szerszym niż brak rzeczy materialnych. Niniejsza praca określa pięć rodzajów ubóstwa w rozumieniu Matki Teresy: ubóstwo materialne, ubóstwo intelektualne, ubóstwo fizyczne, ubóstwo afektywne i ubóstwo duchowe. Najgorszą formą ubóstwa nie jest ubóstwo materialne, ale ubóstwo duchowe, które jest ubóstwem ludzi, którzy nie znają Boga lub znają Go, ale nie mają z Nim osobistej relacji. Wszystkie te rodzaje ubóstwa są jednak ściśle powiązane i wszystkie lub kilka z nich można zauważyć u danej osoby w tym samym czasie. Dlatego też, podczas gdy karmiła głodnych, dawała wodę spragnionym, odziewała nagich, udzielała schronienia bezdomnym i leczyła chorych, mówiła im również o Bogu i sprawach Bożych.

Misja Matki Teresy, by służyć najbiedniejszym z biednych, obejmowała każdą osobę, którą można określić jako biedną według jej szerokiego rozumienia tego terminu. Tak więc sama nie mogła w sposób zadowalający wykonać pracy, którą znalazła w slumsach. Nic dziwnego, że wezwanie do zaspokojenia pragnienia Chrystusa połączyło się z wezwaniem do założenia Misjonarek Miłości. Założenie Misjonarek Miłości można uznać za największe osiągnięcie Matki Teresy, ponieważ misja, którą otrzymała od Chrystusa i jej dziedzictwo żyją nadal poprzez Misjonarki Miłości. Misjonarki te wyrosły na wielką rodzinę składającą się z różnych gałęzi: Misjonarki Miłości - czynne; Misjonarki Miłości - kontemplacyjne; Misjonarze Miłości - czynni; Misjonarze Miłości

- kontemplacyjni; Misjonarze Miłości - ojcowie; Misjonarze Miłości - stowarzyszenie księży. Istnieją również organizacje osób świeckich, które należą do tej rodziny Misjonarzy Miłości, takie jak Wolontariusze i Współpracownicy Matki Teresy. Te gałęzie łączy to, co najważniejsze: powaga w modlitwie, miłość do ubogich, prostota życia i potrzeba wspólnoty. Te zasady są przeżywane w zależności od stanu życia każdej osoby.

Oprócz pracy, jaką Matka Teresa i jej misjonarze wykonywali na rzecz ubogich, była ona również zaangażowana w działalność pro-life, promocję pokoju i wzmocnienie pozycji kobiet.

Matka Teresa zdawała sobie sprawę, że ludzie cierpiący z powodu takiej czy innej formy ubóstwa nie znajdują się tylko w Kalkucie, ale także w innych częściach Indii, a także na całym świecie. I w każdym biednym człowieku Matka Teresa i jej naśladowcy rozpoznają Chrystusa w jego niepokojącym przebraniu. Dzięki wzrostowi powołań do Misjonek Miłości, jej dzieło miłosierdzia rozprzestrzeniło się na kraje na wszystkich kontynentach świata. Jej duchowość jaśnieje poprzez jej dzieła i działalność, którą kontynuują jej naśladowcy.

Zakładając, że rozumienie przez Matkę Teresę tego, co znaczy być człowiekiem, przyczyniło się do jej współczującej postawy wobec ubogich, niniejsze studium zbadało jej wizję antropologiczną i wpływ, jaki ta wizja miała na jej duchowość. Niektóre z podstawowych pytań, które zostały postawione i na które udzielono odpowiedzi, to: jakie było pochodzenie Matki Teresy i jak wpłynęło ono na jej rozumienie istoty ludzkiej? Jaki szczególny sposób życia przyjęła dla siebie i swoich naśladowców i jak jej koncepcja człowieka kształtowała ten sposób życia? Co właściwie robiła Matka Teresa, biorąc pod uwagę jej szczególne rozumienie człowieka i jej duchowość? Ze studium wynika, że antropologia chrześcijańska jest podtekstem wszystkich działań charytatywnych Matki Teresy, które stanowią znak rozpoznawczy jej duchowości.

.....

signature